

PROVINCIE FLEVOLAND

Nota 'Reserves & voorzieningen' 2026

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Leeswijzer.....	3
1.2	Samenvatting.....	3
2	Reserves.....	4
2.1	Algemeen.....	4
2.2	Bestemmingsreserves verdeeld in drie categorieën.....	5
2.3	Algemene reserve.....	6
2.4	Bestemmingsreserves.....	7
3	Voorzieningen.....	10
4	Uitgangspunten en besluitvorming.....	11
4.1	Algemene uitgangspunten.....	11
4.2	Vrijval van reserves.....	11
4.3	Samenvatting kaders en besluitvorming.....	12
5	Informatievoorziening en beheersing.....	13
5.1	Programmabegroting.....	13
5.2	Jaarrekening.....	13
5.3	Interne en externe controle.....	13
6	Informatiebladen per reserve en voorziening.....	14
6.1	Algemene reserve.....	15
6.2	Bestemmingsreserves.....	16
6.3	Uitvoeringsreserves.....	21
6.4	Egalisatiereserves.....	34
6.5	Egalisatievoorzieningen.....	44
6.6	Verplichtingenvoorzieningen.....	50
6.7	Risicovoorzieningen.....	53
7	Bijlagen.....	56
7.1	Relevante artikelen BBV.....	56
7.2	Overzicht van alle reserves, per categorie.....	57
7.3	Overzicht van alle voorzieningen, per categorie.....	59

1 Inleiding

Dit is de nota 'Reserves & voorzieningen 2026', waarin het bestaande beleid voor reserves en voorzieningen staat. De 'Financiële verordening' van provincie Flevoland is de grondslag van deze nota.

Vaak worden de woorden 'reserves' en 'voorzieningen' samen uitgesproken, als één onlosmakelijk begrip. Toch zijn het twee verschillende instrumenten die gebruikt worden voor het financiële beleid en beheer. Dat verschil leggen wij in deze nota uit, waardoor het ook duidelijk is waar wij die instrumenten voor gebruiken. Kortgezegd gaat deze nota over het sparen voor plannen (nieuwe ideeën) en middelen aanhouden voor verplichtingen en risico's. De verdeling van de verantwoordelijkheden, van zowel Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten, is een belangrijk onderdeel daarvan.

Sommige reserves en voorzieningen zijn bedoeld als buffer voor risico's. Hoe wij die risico's bepalen en hoe wij met de risico's omgaan is geen onderdeel van deze nota. De kaders daarvoor zijn door Provinciale Staten al vastgelegd in de nota 'Risico's en weerstandvermogen'.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 hebben wij het beleidskader van de reserves uitgewerkt. Het kader voor de voorzieningen staat in hoofdstuk 3. Als handreiking hebben wij een beknopte samenvatting en schematische weergave gemaakt. De inhoudelijke onderbouwing van de reserves en voorzieningen is in afzonderlijke informatiebladen opgenomen in hoofdstuk 5. Elk informatieblad bevat een inhoudelijke onderbouwing, de categorie, looptijd, voeding, het bestedingsdoel en het door Provinciale Staten vastgelegde kader. Een nieuw onderdeel is een verloopoverzicht per reserve en voorziening, in navolging op eerdere adviezen. De stand van deze overzichten is gebaseerd op de programmabegroting 2025.

1.2 Samenvatting

We gebruiken reserves om te sparen voor plannen en ambities, om meerjarige programma's en projecten van middelen te voorzien en om de lasten te egaliseren van specifieke activiteiten. Onze voorzieningen zijn bedoeld als buffer voor verplichtingen, verliezen of risico's, zodat de daarmee gepaard gaande lasten over de jaren heen gelijkmatig verdeeld worden (egaliseren). De reserves maken onderdeel uit van het eigen vermogen en worden via de jaarlijkse resultaatverdeling gevoed en besteed. De voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen.

Het is aan Provinciale Staten voorbehouden om nieuwe reserves en voorzieningen in te stellen, af te sluiten, maar ook om te bepalen hoeveel er in- en uitgaat. De beslissingsbevoegdheid voor besteding van de uitvoerings- en egalisatiereserves is door Provinciale Staten toegekend aan Gedeputeerde Staten, om de doelmatigheid en slagvaardigheid van de provincie te vergroten. De besteding van die reserves moet uiteraard passen binnen de doelstellingen en de kaders die Provinciale Staten daarvoor hebben vastgelegd. In de reserves kunnen labels worden opgenomen, dat noemen we oormerken. Daarmee is het eenvoudig te zien voor welke doelen de reservering is gemaakt. Ook voorkomt het dat er over-committing (meer labels dan in de reserve beschikbaar is) ontstaat, omdat alleen het 'vrij besteedbare' deel van een reserve voor nieuwe doelen beschikbaar is.

2 Reserves

Het eigen vermogen van de provincie bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat wat nog bestemd moet worden. Er zijn twee voorgeschreven soorten reserves, namelijk de Algemene reserve en de bestemmingsreserves. Dat is wettelijk bepaald in het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeentes' (BBV). Zoals in de eerste alinea van dit hoofdstuk staat, heeft provincie Flevoland de bestemmingsreserves in drie categorieën verdeeld, namelijk bestemmingsreserves, uitvoeringsreserves en egaliseringsreserves. In het vervolg van dit hoofdstuk zijn de categorieën beschreven.

2.1 Algemeen

Het eigen vermogen van de provincie bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat wat nog bestemd moet worden. Over de bestemming van het resultaat besluiten Provinciale Staten jaarlijks, bij de vaststelling van de programmarekening.

Er zijn twee voorgeschreven soorten reserves, namelijk de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Dat is wettelijk bepaald in het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeentes' (BBV). Zoals in de eerste alinea van dit hoofdstuk staat, heeft provincie Flevoland de bestemmingsreserves in drie categorieën verdeeld, namelijk bestemmingsreserves, uitvoeringsreserves en egaliseringsreserves. In het vervolg van dit hoofdstuk leggen wij uit waarvoor de verschillende categorieën nodig zijn.

BBV - Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

2.1.1 Wanneer gebruiken we reserves als dekkingsbron

Reserves zijn nodig voor incidentele kosten zoals tijdelijk nieuw beleid, investeringen en risico's. Ook zijn het buffers voor de financiële stabiliteit.

In de programmabegroting staan de jaarlijkse baten en lasten, dat noemen we de exploitatie. Per programma brengen wij in beeld welke financiële middelen nodig zijn. Voor het overgrote deel daarvan kunnen de algemene dekkingsmiddelen gebruikt worden. Dat zijn de baten zoals de uitkeringen uit het provinciefonds, de opcenten van de motorrijtuigenbelasting en rente.

Net zoals veel andere organisaties in Nederland moeten wij de besteding van de financiële middelen toerekenen aan de periodes (boekjaren) waarin de gewenste prestatie echt is geleverd, los van het moment waarop de betaling is gedaan. Dit is gebaseerd op het baten- en lastenstelsel, het boekhoudkundige systeem dat door decentrale overheden, zoals gemeenten, provincies en waterschappen gebruikt wordt.

Investeringsprojecten

Een gevolg van het baten- en lastenstelsel kan zijn dat er grote, maar incidentele, betalingen worden gedaan zonder dat die in de exploitatie zichtbaar zijn. Als voorbeeld geven we de investeringen in een gebouw, een haven of een weg. We betalen daarvoor (uitgaven), maar we moeten de lasten over meerdere jaren verdelen (kosten). Het lijkt daardoor alsof er financiële middelen over zijn, omdat die in de komende jaren pas

gebruikt worden. In zo'n geval is het mogelijk om voor de toekomstige kosten een reserve te vormen, waardoor het resultaat van de exploitatie gedekt is.

Risicomanagement en financiële stabiliteit

Ook worden reserves gebruikt om goed om te gaan met financiële risico's. De algemene reserve is bijvoorbeeld de dekkingsbron voor de risico's die in de planning- & controldocumenten staan in de paragraaf 'weerstandvermogen en risicobeheersing'.

2.1.2 Verdeling van het eigen vermogen voor specifieke doelstellingen

Het aantal reserves is in de afgelopen jaren toegenomen. Een reden daarvan is dat het eigen vermogen in afzonderlijke reserves wordt verdeeld, voor specifieke doelstellingen en categorieën.

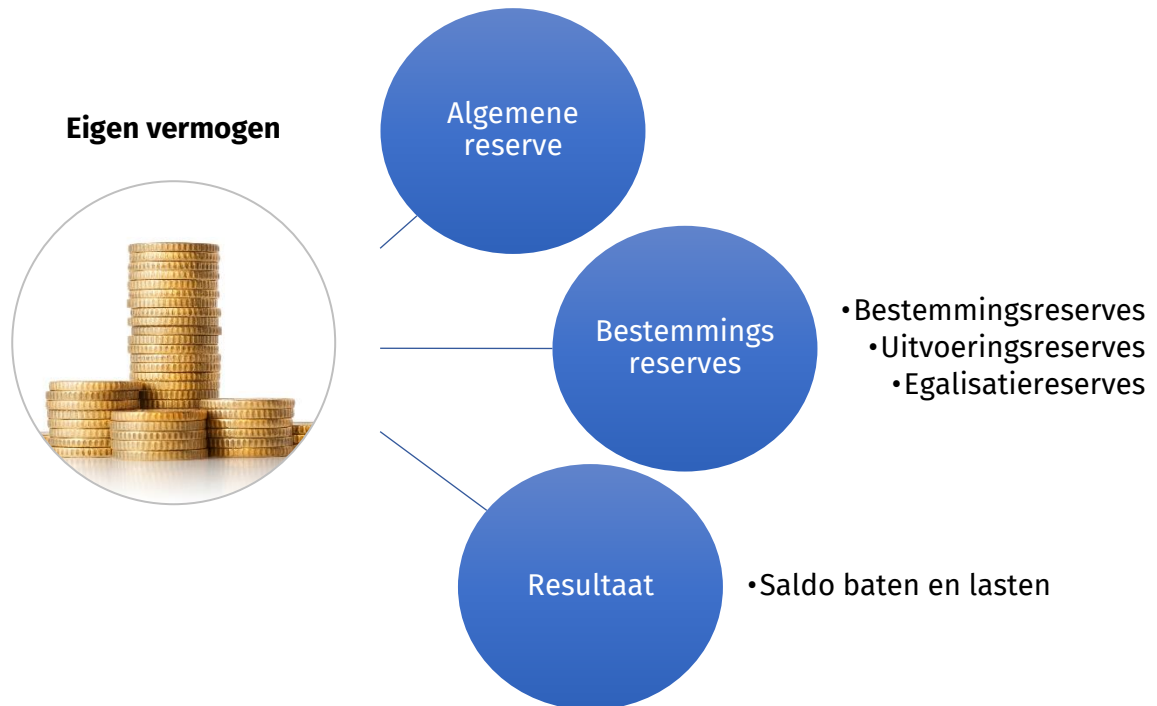
Door het eigen vermogen op te splitsen in verschillende reserves, worden de financiële middelen gericht toegewezen aan specifieke projecten of doelen. Dat maakt de financiële administratie transparanter, omdat duidelijk is waarvoor de middelen zijn gereserveerd. Ook is het beter voor de verantwoording van het college aan Provinciale Staten, aan burgers en andere belanghebbenden.

Verschiedende reserves worden gebruikt om financiële risico's beter te beheren, zoals voor calamiteiten en onverwachte gebeurtenissen. Door reserves aan te houden voor specifieke doeleinden, zijn wij in staat om financiële stabiliteit te verbeteren.

De verdeling biedt flexibiliteit in het financiële beheer. Wanneer een bepaalde reserve niet volledig wordt gebruikt, kunnen de middelen opnieuw worden bestemd voor andere programma's, projecten en opgaven.

2.2 Bestemmingsreserves verdeeld in drie categorieën

Reserves kunnen door Provinciale Staten worden ingesteld of opgeheven. Het is ook aan de staten om te bepalen óf en wanneer de gereserveerde middelen worden ingezet. Maar om de doelmatigheid en slagvaardigheid van de provincie te vergroten hebben de staten twee categorieën ingesteld waarbij de bevoegdheid tot het gebruik van de gereserveerde middelen bij het college van Gedeputeerde Staten is neergelegd. Dat zijn de uitvoeringsreserves en de egaliseringsreserves. De besteding van die reserves moet wel passen binnen de kaders die de staten daarvoor hebben bepaald.

2.3 Algemene reserve

De Algemene reserve is ‘algemeen’ omdat daar geen specifieke bestemming aan gegeven is¹. Wel heeft de reserve het doel om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Denk daarbij ook aan het opvangen van begrotingstekorten, of de mogelijkheid voor Provinciale Staten om te reageren op nieuwe of urgente ontwikkelingen. Onttrekkingen en stortingen in deze reserve is voorbehouden aan Provinciale Staten.

Jaarlijks wordt het resultaat van de jaarrekening toegevoegd aan de Algemene reserve. Daar zijn twee uitzonderingen op, namelijk de mogelijkheid om het resultaat anders te bestemmen en de toereikendheid van de Algemene reserve om de risico's af te dekken (weerstandratio).

2.3.1 Resultaatbestemming

Het college stelt jaarlijks de jaarrekening op en biedt die aan bij Provinciale Staten, met het verzoek om de jaarrekening vast te stellen. Het is gebruikelijk dat daar ook voorstellen voor de resultaatbestemming bij zitten. Ook kunnen Provinciale Staten zelf een voorstel voor de resultaatbestemming indienen, bijvoorbeeld als amendement op het gevraagde besluit over de jaarrekening. Als de voorstellen voor resultaatbestemming worden aangenomen zal niet het volledige resultaat aan de Algemene reserve worden toegevoegd.

2.3.2 Weerstandscapaciteit

De omvang van de Algemene reserve is afhankelijk van de gewenste weerstandscapaciteit. Dat is vastgelegd in de door Provinciale Staten vastgestelde nota ‘risico en weerstandsvermogen’.

Als de weerstandscapaciteit op niveau is wordt (een deel van) de Algemene reserve toegevoegd aan de Brede bestemmingsreserve, waarvoor overigens een besluit van Provinciale Staten nodig is. Het niveau van de Algemene reserve kan daarbij niet lager zijn

¹ Artikel 43, BBV

dan de vastgestelde ondergrens. In de nota 'risico en weerstandsvermogen' is vastgelegd wat het gewenste niveau van de Algemene reserve is.

2.4 Bestemmingsreserves

Alle bestemmingsreserves hebben een specifieke bestemming, met uitzondering van de Brede bestemmingsreserve. Het ongeoormerkte deel van de Brede bestemmingsreserve is voor Provinciale Staten vrij in te zetten.

Een bestemmingsreserve² heeft van Provinciale Staten een specifieke bestemming gekregen. Wij hebben ervaren dat er voor die bestemming drie categorieën te onderscheiden zijn. Als eerste is een bestemmingsreserve vaak een spaarpot voor plannen, wensen, toezeggingen of andere ideeën. Deze doelen zijn soms nog niet uitgewerkt, maar het kan ook zo zijn dat de doelen al concreet zijn uitgewerkt. Dat is dan ook de tweede categorie, een reservering voor concrete programma's, projecten of andere uitvoeringsplannen. De laatste categorie is het egaliseren van toekomstige resultaten.

De gereserveerde middelen kunnen incidenteel ingezet worden. Dat wil zeggen dat de inzet wel meerjarig kan zijn, maar is gelimiteerd tot de omvang van de reserve zelf. Net als een echte spaarpot kan een reserve niet lager zijn dan nul, het laagte niveau is 'leeg'.

Bestemmingsreserves hebben een bestemming die nog vraagt om verdere uitwerking, of ook concretisering van de te behalen doelen en kaders. Naarmate de bestemming concreter wordt, is het mogelijk om een (gedeelte van een) bestemmingsreserve te labelen (oormerken). Als de plannen concreet genoeg zijn kunnen de middelen aan de reserve worden onttrokken en opgenomen in de begroting, of ondergebracht worden in een uitvoeringsreserve.

Oormerken in de reserves

Een oormerk is een label, waarmee voor een bepaald doel een gedeelte van een reserve apart gehouden wordt. Hiermee wordt voorkomen dat de beschikbare financiële ruimte dubbel wordt ingezet, wat tot over-commitering zou kunnen leiden. Door oormerken aan te brengen in een reserve, is eenvoudig te zien wat de vrije besteedbare ruimte is.

Het opnemen van een oormerk in de bestemmingsreserves is voorbehouden aan Provinciale Staten. Dit gebeurt veelal bij de besluitvorming door PS over specifieke onderwerpen. Ook komt dit voor bij het vaststellen van begrotingen en rekeningen, of amendementen.

2.4.1 Uitvoeringsreserves

De uitvoeringsreserves zijn bedoeld voor de uitvoering van een specifiek programma, project of een vergelijkbaar plan. Het verschil ten opzichte van de bestemmingsreserves is dat de besteding concreter is. De grondslag voor een uitvoeringsreserve is een door Provinciale Staten vastgesteld bestedingskader (bijvoorbeeld een uitvoeringsplan met een begin- en een einddatum). Hiermee besluiten Provinciale Staten tot het creëren van een uitvoeringsreserve en tot een storting in deze reserve.

Om uitvoering aan het vastgestelde kader te geven, is het college bevoegd voor onttrekkingen aan deze uitvoeringsreserves (via de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd). Deze bevoegdheid is vergelijkbaar met de bevoegdheid die het college heeft om

---

² Artikel 43 BBV

uitvoering te geven aan de begroting met als verschil dat de reserve meerjarig is en de begroting betrekking heeft op één jaar.

Als het doel en het bestedingskader van een reservering is vastgesteld, dan zal de besteding normaliter in de begroting worden opgenomen. Als het nog niet bekend is wanneer (in welk jaar) de middelen nodig zijn, dan is het volgens het principe van 'beter ramen' niet opportuun om die besteding in de begroting op te nemen. In dergelijke situaties kunnen Provinciale Staten besluiten om deze middelen onder te brengen in een uitvoeringsreserve, zodat de daadwerkelijke inzet een bevoegdheid wordt van Gedeputeerde Staten. Wanneer Gedeputeerde Staten besluiten gebruik te maken van deze bevoegdheid wordt dit besluit via een mededeling aan Provinciale Staten bekend gemaakt.

Eventuele resterende middelen uit de uitvoeringsreserves vallen aan het eind van het uitvoeringsplan vrij in de Algemene reserve of de Brede bestemmingsreserve, tenzij Provinciale Staten anders besluiten.

Oormerken in de uitvoeringsreserve zijn administratief van aard ten behoeve van het budgetbeheer. Deze oormerken hebben daarmee geen formele status.

2.4.2 Egalisatiereserves

Om te voorkomen dat Gedeputeerde Staten zich het ene jaar moet verantwoorden over een onderschrijding en het andere jaar aan Provinciale Staten extra budget moet vragen, is de categorie voor egalisatiereserves gecreëerd. Gedeputeerde Staten hebben voor deze categorie de bevoegdheid tot het storten in, en onttrekken aan, die reserves. Zo kan het college de inzet van structurele (door PS toegekende) budgetten over meerdere jaren middelen. De reserves zijn dus gekoppeld aan budgetten die Provinciale Staten al jaarlijks toekennen via de begroting. Het college informeert Provinciale Staten over de stortingen en onttrekkingen wanneer die worden gedaan.

Egalisatie is het verdelen van (structurele) budgetten over de jaren heen

Zoals de naam aangeeft is het doel van een egalisatiereserve het egaliseren van de budgetten in de begroting. Dit leidt tot een gelijkmatige verdeling van de lasten over begrotingsjaren. Dat is in lijn met de werking van een egalisatievoorziening, maar dan voor budgetten waarvan vóóraf geen redelijke inschatting is te maken van de kosten in enig jaar. Ook is er geen sprake van feitelijke verplichtingen. Een voorziening richt zich voornamelijk op specifieke momenten in de tijd, een egalisatiereserve is doorlopend en heeft dan ook geen einddatum.

Als beheersmaatregel om te voorkomen dat een egalisatiereserve blijft oplopen, kunnen Provinciale Staten besluiten om de egalisatiereserves te maximeren.

Net zoals bij de uitvoeringsreserves zijn oormerken in de egalisatiereserve administratief van aard en ten behoeve van het budgetbeheer.

Een voorbeeld van een egalisatiereserve is de reserve gladheidsbestrijding. Vooraf is niet in te schatten hoe streng de winter in enig jaar zal verlopen dus hoeveel budget noodzakelijk is voor het verrichten van de gladheidsbestrijding. Dit heeft als effect dat het ene jaar het budget niet volledig wordt besteed en het andere jaar het budget wordt overschreden.

Egalisatie van kapitaallasten (afschrijving en rente)

Per 1 januari 2017 is het volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) niet meer toegestaan om bijdragen uit het eigen vermogen (reserves) of uit de eigen exploitatie direct in mindering te brengen op het te activeren bedrag van investeringen in maatschappelijk nut. Daardoor stijgt de omvang van de activa (bezittingen) op de balans aanzienlijk. Eén van de gevolgen daarvan is een toename van de jaarlijkse structurele afschrijvingslasten, die een negatief effect hebben op de beschikbare begrotingsruimte. Om dit effect te voorkomen worden de (voorgenomen) bijdragen aan investeringen gereserveerd, om de toekomstige afschrijvingslasten te dekken.

3 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen, verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten, met het doel te komen tot een gelijkmatige verdeling van de lasten over meerdere jaren³.

Sturing op de omvang van de voorzieningen is beperkt doordat voor enkele voorzieningen de omvang een uitvloeisel is van de kaderstelling. Daarnaast zijn er voorzieningen die onontkoombaar zijn en waarin geen keuzevrijheid is. De verslaggevingsregels schrijven namelijk voor dat sommige risico's afgedekt moeten worden door een voorziening, zoals in het geval dat een bezit of een vordering te hoog gewaardeerd is. Als wij een vordering hebben op een persoon of bedrijf, maar de kans is groot dat wij het geld nooit zullen krijgen, dan moet er een voorziening getroffen worden.

De kaderstelling door Provinciale Staten kan de omvang van de voorzieningen beïnvloeden. Provinciale Staten stellen bijvoorbeeld de meerjarige onderhoudsplannen van de gebouwen en infrastructuur vast. Daarmee bepalen zij het gewenste kwaliteitsniveau voor het 'niet jaarlijks onderhoud'. De kwaliteitscriteria onderliggend aan de onderhoudsplannen bepalen daarmee welke werkzaamheden noodzakelijk zijn. De waarde die dit vertegenwoordigt, dient gereflecteerd te worden in de financiële omvang van de voorziening.

Het instellen van een voorziening is geen vrije keuze, maar een (wettelijke) verplichting. Met het vormen van de voorziening is bepaald waar het geld aan uitgegeven moet worden. Er is daarbij geen sprake van keuzevrijheid, daarom moeten Gedeputeerde Staten daar uitvoering aan geven.

De besteding van voorzieningen is de verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten. In het geval van de voorzieningen voor het 'niet jaarlijks onderhoud' zijn de uitgaven ten laste van voorzieningen al geautoriseerd door Provinciale Staten, bij het vaststellen van de onderhoudsplannen.

In ieder geval tweemaal per jaar beoordelen we de omvang van de voorzieningen. Dat is onderdeel van het opstellen van de begroting en de jaarrekening, waarbij we toetsen of de onderbouwingen en uitgangspunten nog actueel en toereikend zijn.

Een voorziening kent geen oormerken omdat het een weerspiegeling is van de verplichting, het verlies of het risico wat het op moet vangen. De gehele voorziening is per definitie volledig geoormerkt.

BBV - Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a) *verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten,*
- b) *op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten,*
- c) *kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt,*
- d) *de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.*

³ artikel 44, BBV

4 Uitgangspunten en besluitvorming

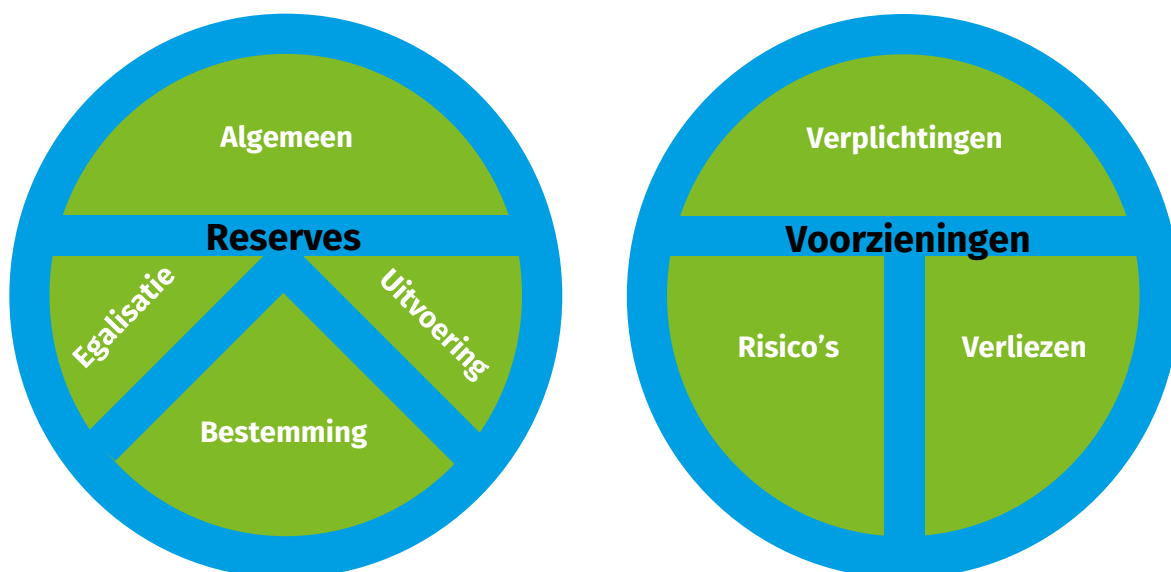
4.1 Algemene uitgangspunten

- Elke bestuursperiode worden reserves en voorzieningen doorgelicht op nut en noodzaak en worden de kaders herijkt.
- Het instellen van reserves en voorzieningen is voorbehouden aan Provinciale Staten (PS).
- Alleen PS besluiten over de oormerken van de bestemmingsreserves.
- De oormerken in uitvoerings- en egalisatiereserves zijn administratief van aard.
- Voorzieningen zijn per definitie volledig geoormerkt.
- PS kunnen besluiten om de hoogte van egalisatiereserves te maximeren.
- Reserves kunnen niet negatief zijn, niet lager dan nihil.
- Wanneer Gedeputeerde Staten besluiten gebruik maken van de bevoegdheid om te storten in, of te onttrekken aan, uitvoeringsreserves en egalisatiereserves wordt dit besluit ter kennisname aan PS aangeboden.
- De reserves zijn bedoeld voor de dekking van incidentele lasten.
- Voor een nieuwe reserves hanteren wij een minimum instellingsbedrag van € 250.000.
- Reserves worden niet geïndexeerd.

4.2 Vrijval van reserves

Bij het vrijvallen van reserves komen de financiële middelen in beginsel ten gunste van de Algemene reserve. Het resultaat kan ook vrijvallen in de Brede bestemmingsreserve, wanneer het weerstandsvermogen op het afgesproken niveau is.

4.3 Samenvatting kaders en besluitvorming

Categorie	BBV	Bevoegdheid	Gebruik
Algemene reserve	artikel 43	PS	Alle niet bestemde resultaten vallen in beginsel vrij ten gunste van de Algemene reserve. Uitzonderingen daarop zijn de resultaatbestemming bij de jaarrekeningen en de omvang van de weerstandsratio (nota 'Risico en weerstandsvermogen'). Het resultaat kan ook vrijvallen in de Brede bestemmingsreserve, wanneer het weerstandsvermogen op het afgesproken niveau is.
		PS	
Bestemmingsreserve	artikel 43	PS	
		PS	
Uitvoeringsreserve	artikel 43	PS	
		GS	
Egalisatie-reserve	artikel 43	GS	
		GS	
Voorzieningen	artikel 44 BBV	PS	Voorzieningen gevormd voor verplichtingen, verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten met als doel om te komen tot een gelijkmatige verdeling van de lasten over meerdere jaren.
		GS	

5 Informatievoorziening en beheersing

Het beheersen van het eigen vermogen is cruciaal voor de financiële gezondheid van de provincie. Daarvan zijn vijf principes geformuleerd, als basis voor de informatievoorziening en beheersing van de reserves en voorzieningen.

5.1 Programmabegroting

In de programmabegroting geven wij een overzicht van alle reserves en voorzieningen. Ook staan daar de voorgenomen toevoegingen en onttrekkingen bij. Per reserve en voorziening geeft de begroting inzicht in:

- De stand aan het begin van het jaar;
- De toevoegingen en onttrekkingen in het betreffende boekjaar
- Het verwachte saldo aan het einde van het boekjaar;
- De instelling, niet financiële wijzigingen en opheffing van voorzieningen;
- De meerjarige doorkijk met een horizon van drie jaar na het begrotingsjaar.

5.2 Jaarrekening

In de jaarrekening legt het college verantwoording af over de mutaties in de reserves en de voorzieningen.

In de toelichting op de balans staan de aard en reden van elke reserve en voorziening. Ook de daadwerkelijke toevoegingen en onttrekkingen worden toegelicht. De jaarrekening geeft per reserve en voorziening inzicht in:

- De stand aan het begin van het verslagjaar.
- De mutaties via de resultaatbestemmingen bij de programmarekening van het voorgaande boekjaar.
- De toevoegingen en onttrekkingen in het betreffende boekjaar.
- Het saldo aan het einde van het boekjaar.

5.3 Interne en externe controle

De presentatie en de mutaties van de reserves en voorzieningen is onderdeel van de verbijzonderde interne controle die het college laat uitvoeren voor de rechtmatigheidsverantwoording. Ook wordt dit elk jaar gecontroleerd door de onafhankelijke accountant, tijdens de controle van de jaarrekening.

Principes voor de informatievoorziening en beheersing

Duidelijke doelstellingen

Elke reserve moet een duidelijk omschreven doel hebben. Dit helpt bij het gericht inzetten van middelen en voorkomt dat reserves voor andere doeleinden worden

gebruikt <https://www.succesvolboekhouden.nl/eigen-vermogen>

Regelmatische evaluatie

Reserves moeten regelmatig worden geëvalueerd om te bepalen of ze nog steeds nodig zijn en of de hoogte van de reserve adequaat is. Dit kan jaarlijks gebeuren tijdens de begrotingscyclus.

Transparante rapportage

Het is belangrijk om transparant te zijn over de omvang en het gebruik van reserves. Dit kan door middel van gedetailleerde rapportages in de jaarrekening en tussentijdse financiële rapportages.

Risicomanagement

Reserves moeten worden afgestemd op de risico's die de organisatie loopt. Dit betekent dat er voldoende reserves moeten zijn om onverwachte uitgaven of inkomstenverlies op te vangen.

Interne controle

Het instellen van interne controles en procedures helpt bij het bewaken van de juiste toewijzing en het gebruik van reserves. Dit kan bijvoorbeeld door

6 Informatiebladen per reserve en voorziening

Elke reserve of voorziening heeft enkele specifieke eigenschappen, omdat ze ingesteld zijn met een bepaald doel, voor een bepaald programma of project. Daarom zijn alle reserves en voorzieningen op de volgende bladzijdes beschreven, met onder andere een toelichting op het kader, de doelen en de wijze van besteden.

De volgende paragrafen beginnen met een toelichting van de algemene kenmerken, gevolgd door een beknopte beschrijving daarvan.

In het kader de financiële omvang op 1 januari 2025. Per reserve is aangegeven wat het geormerkte bedrag is. Het deel dat geen oormerk heeft kan niet zondermeer als 'overtollig' worden gezien, maar als 'algemeen benodigd' voor het uitvoeren van het kader. Zie ook paragraaf 2.4 van deze nota, waarin staat dat Provinciale Staten voor elke bestemmingsreserve een specifieke bestemming bepalen.

De verwachte besteding is in diverse gevallen nog niet concreet genoeg om al in de programmabegroting, als onttrekking, op te nemen. Dat kan omdat er nog verdere afspraken over gemaakt worden met partners, of omdat het nog niet is te zeggen in welk jaar de uitvoering van een project of programma start. Als de reserve (gedeeltelijk) is bedoeld voor de dekking van een subsidieregeling kan nu nog niet altijd een goede inschatting worden gemaakt wanneer de middelen daadwerkelijk besteed worden. Dat is namelijk afhankelijk van de voortgang van de projecten, wat de timing en omvang van de declaraties bepaald die de uitvoerende partijen bij ons indienen.

6.1 Algemene reserve

6.1.1 Algemene reserve

Categorie	Algemene reserve
Nummer	A001
Instellingsjaar	1986
Doel	Dekking van risico's en incidenteel beleid
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Minimaal 5% van de begrotingsomvang
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	PS
Omvang 1-1-2025	€ 37.319.000

De gewenste omvang van de Algemene reserve wordt bepaald door de beleidsuitgangspunten in de nota 'Risico en weerstandsvermogen', waarbij het risicoprofiel van de provincie en de andere mogelijkheden die er zijn om eventuele tegenvallers op te vangen een rol spelen. Dit wordt jaarlijks in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing in begroting en jaarstukken toegelicht.

Besteding

Voor de Algemene reserve bestaat geen bestedingsplan, waardoor de Algemene reserve in beginsel volledig als 'vrije' ruimte kan worden beschouwd voor de weerstandscapaciteit, een en ander met uitzondering van eventuele aangebrachte oormerken.

Kader

De Algemene reserve is eind 1986 (startjaar van de provincie) ingesteld.

Voeding

De Algemene reserve wordt gevoed uit rekeningoverschotten waaraan geen bestemming is gegeven en incidentele meevallers.

Doel

De Algemene reserve is noodzakelijk om te voorkomen dat bij incidentele tegenvallers ombuigingen op het bestaande beleid nodig zijn. Ook kan de reserve worden benut voor incidentele uitgaven waarvoor geen andere dekking beschikbaar is.

6.2 Bestemmingsreserves

6.2.1 Monumentenzorg

Categorie	Bestemmingsreserve
Nummer	B008
Instellingsjaar	2000
Doel	Subsidiëring restauratie van rijksmonumenten.
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	PS
Omvang 1-1-2025	€ 1.778.000

'toevalsvondsten'. Hiermee kan slagvaardig opgetreden worden bij archeologische toevalsvondsten en meldingen, samen met partners.

Besteding

Eigenaren van rijksmonumenten dienen een aanvraag in bij de provincie om een bijdrage voor de subsidiabele kosten van restauratie van hun rijksmonument. Daarnaast zijn de middelen in te zetten wanneer er archeologische toevalsvondsten zich voordoen waarvoor niet direct een initiatiefnemer voor verantwoordelijk is of om handhaving in stelling te brengen.

Kader

Het eind 2019 door PS vastgestelde erfgoedprogramma 'Erfgoed van de toekomst'.

Voeding

De reserve wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen, zijnde de toevoeging binnen provinciefonds voor dit doel, verdubbeld met eigen middelen van de provincie.

Daarnaast worden niet bestede middelen in enig jaar op het budget 'Toevalsvondsten' geormerkt toegevoegd aan deze reserve, met ingang van 2020.

Doel

De reserve heeft tot doel om middelen beschikbaar te hebben om financiële bijdragen toe te kennen voor restauratie van rijksmonumenten, overeenkomstig het daarvoor vastgestelde beleid, zoals opgenomen in het Erfgoedprogramma.

Ook is er een oormerk aangebracht met ingang van 2020 voor de niet bestede middelen in enig jaar van het budget

6.2.2 Brede bestemmingsreserve

Categorie	Bestemmingsreserve
Nummer	B009
Instellingsjaar	2019
Doel	Reserveren voor projecten van belang voor de ontwikkeling van de provincie
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	PS
Omvang 1-1-2025	€ 67.343.000

Kader

Deze reserve is voortgekomen uit de Brede bestemmingsreserve bij de nota 'Reserves en Voorzieningen 2020-2023'.

Voeding

Jaarlijks wordt in de begroting een toevoeging aan de reserve opgenomen uit algemene middelen. Daarnaast worden niet op andere wijze bestemde positieve rekeningresultaten in beginsel aan deze reserve toegevoegd ten behoeve van de ontwikkeling van Flevoland (tenzij het weerstandsvermogen niet op niveau is).

Doel

De reserve is ingesteld om projecten te realiseren / stimuleren die van belang zijn voor de provincie en bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de provincie en niet passen bij het karakter van andere reserves.

Voor een beroep op deze reserve zijn de volgende randvoorwaarden gesteld:

- het gaat om (veelal grootschalige) projecten met substantiële effecten, uitstraling en betekenis voor Flevoland
- op deze reserve wordt geen beroep gedaan op grond van het feit dat bestaande budgetten of andere reserves niet toereikend zijn.
- het gaat niet om onderwerpen die in de reguliere begroting thuishoren omdat zij met een zekere regelmaat voorkomen.
- het gaat om publieke zaken waarvan nadrukkelijk een multipliereffect mag worden verwacht.

Besteding

De besteding vindt plaats via besluitvorming door Provinciale Staten. Dit kan op basis van individuele voorstellen of als onderdeel van de documenten uit de P&C cyclus.

6.2.3 Bodem

Categorie	Bestemmingsreserve
Nummer	B029
Instellingsjaar	2012
Doel	Realisatie van pilots rond bodemdaling, bodemkwaliteit en meervoudig ruimtegebruik
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Rijksgelden ter financiering van het bodemprogramma
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	PS
Omvang 1-1-2025	€ 927.000

bodemdaling, bodemkwaliteit en meervoudig ruimtegebruik in een stadsrandgebied.

Daarnaast komt de provinciale cofinanciering aan het programma 'Zoetwaterregio Noord-Nederland 2e fase Deltaprogramma (2022-2027)' ten laste van deze reserve, voor maximaal € 0,53 miljoen.

Kader

De reserve is bestemd voor de gebiedsprocessen 'bodemdaling' en de pilots grondgebruik.

Voeding

De voeding heeft plaatsgevonden uit de nog niet bestede van het Rijk ontvangen decentralisatie-uitkeringen.

Doel

Het doel van de reserve is het inzetten van middelen voor de gebiedsprocessen 'bodemdaling' en het ontwikkelen van pilots rond bodemdaling, bodemkwaliteit en meervoudig ruimtegebruik. Deze processen zijn bedoeld om de bodemkwaliteit te waarborgen en een geïntegreerde benadering te ontwikkelen voor de gebiedsontwikkeling in gebieden met bodemdaling.

Besteding

De reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten voor het participeren in of de uitvoering van pilots in het gebiedsproces

6.2.4 Nieuwe Natuur

Categorie	Bestemmingsreserve
Nummer	B032
Instellingsjaar	2014
Doel	Realisatie programma Nieuwe Natuur en afwikkeling Oostvaarderswold
Instandhouding	Tot en met de afwikkeling van het programma
Voeding	Algemene dekkingsmiddelen en baten van derden
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	PS
Omvang 1-1-2025	€ 1.878.000

uitvoeringskosten en de afwikkeling van het voormalig Oostvaarderswold ten laste van de reserve.

Jaarlijks ontvangen Provinciale Staten een voortgangsrapportage van het programma waarin de details over de projecten en de financiële voortgang worden toegelicht.

Nagenoeg alle projecten zijn afgerond, maar enkele moeten nog door ons beoordeeld en afgewikkeld worden. Daarvoor hebben wij eindrapportages opgevraagd bij de uitvoerende organisaties. De activiteiten bestaan nu nog uit het afwickelen van de realisatieovereenkomsten.

Kader

Het besluit van Provinciale Staten van 17 december 2014 over de uitvoering van het programma 'Nieuwe Natuur'.

Voeding

De reserve wordt jaarlijks gevoed met het saldo van het programmaonderdeel, wanneer de baten (pachtinkomsten of grondverkopen) de lasten (proceskosten en verstrekte bijdragen) overtreffen.

Doel

De in de reserve beschikbare middelen worden ingezet voor de realisatie van het programma Nieuwe Natuur en de afwikkeling van het voormalig Oostvaarderswold. Om het inzicht te verbeteren in de nog beschikbare middelen voor het programma is hiervoor een afzonderlijke reserve ingesteld.

Besteding

De middelen in de reserve worden besteed aan het de provinciale bijdragen voor projecten die in het programma Nieuwe Natuur zijn opgenomen. Daarnaast komen de

6.2.5 Almere 2.0

Categorie	Bestemmingsreserve
Nummer	B035
Instellingsjaar	2015
Doel	Bijdragen aan het Fonds Verstedelijking Almere
Instandhouding	Tot de door partijen vastgestelde doelen zijn gerealiseerd
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	PS
Omvang 1-1-2025	€ 173.000

Besteding

Bestedingen ten laste van de reserve Almere 2.0 zullen plaatsvinden op basis van door Provinciale Staten vastgestelde jaarprogramma's voor het Fonds Verstedelijking Almere (inclusief eventuele tussentijds vastgestelde wijzigingen). De jaarlijkse besteding is gemiddeld € 6,7 miljoen, wat gelijk is aan de jaarlijkse storting in de reserve.

Kader

De reserve is ingesteld voor de uitvoering van de uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 en het verstrekken van inkomensoverdrachten aan het Fonds Verstedelijking Almere.

Voeding

Op 28 mei 2014 hebben Provinciale Staten de nadere uitwerking van de uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 vastgesteld, waarin de basis gelegd is voor de oprichting van het Fonds Verstedelijking Almere. De voeding van de reserve bestaat uit een jaarlijkse storting € 6,7 miljoen, ten laste van de algemene middelen.

Doel

Het doel van de reserve is om de voor het Fonds Verstedelijking Almere beschikbare provinciale bijdrage beschikbaar te houden totdat deze op basis van gehonoreerde projecten tot besteding komt.

6.3 Uitvoeringsreserves

6.3.1 Regiodeal Noordelijk Flevoland

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B045
Instellingsjaar	2019
Doel	Uitvoering van de Regiodeal Noordelijk Flevoland
Instandhouding	Tot de afwikkeling van de Regiodeal projecten
Voeding	Rijksbijdragen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 2.222.000

Besteding

De rijksbijdrage en de regionale cofinanciering zal worden besteed aan het realiseren van de doelen die benoemd zijn in de Regiodeal, gericht het toekomstbestendig maken van het Maritiem Cluster op Urk, de verduurzaming van de IJsselmeervisserij en het verzilveren van het groeipotentieel van noordelijk Flevoland verbonden aan smart mobility. Het kader voor de besteding is vastgelegd in de regiodeal.

Kader

In 2019 is er overeenstemming bereikt over de Regiodeal Noordelijk Flevoland. De regio deal is een partnerschap tussen Rijk en de regio (provincie Flevoland, gemeente Noordoostpolder en gemeente Urk). De totale financiële omvang van de Regiodeal is € 30,0 miljoen, waarvan de helft bestaat uit Rijksbijdragen en de andere helft uit cofinanciering vanuit de regio.

Voeding

De reserve is gevoed met de rijksbijdrage voor de uitvoering van de Regiodeal Noordelijk Flevoland. Daarnaast worden de middelen voor de aan de regiodeal gerelateerde projecten aan de reserve Regiodeal Noordelijk Flevoland toegevoegd, vanuit de uitvoeringsreserve Zuiderzeelijngelden.

Doel

Het doel is het reserveren van de middelen, de rijksbijdrage en (provinciale) cofinanciering, voor de uitvoering van het Regiodeal programma.

6.3.2 Uitvoering cultuurbeleid

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B046
Instellingsjaar	2022
Doel	Uitvoering van het cultuurprogramma
Instandhouding	
Voeding	
Bandbreedte	
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 360.000

Kader

De kaders voor de reserve worden gevormd door:

- het ‘Flevolands Fonds voor culturele ontwikkeling’, vastgesteld door PS op 16 februari 2022, en
- de cultuurnota 2025-2028 Bouwen aan de culturele samenleving in Flevoland, vastgesteld door PS op 11 december 2024.

Voeding

De reserve is initieel gevoed met € 2,3 miljoen, uit het restant van de reserve Grootchalige kunstprojecten en ook de middelen uit het coalitieakkoord 2019-2023. Daarvan was € 0,3 miljoen bestemd voor Landart.

Daarna hebben Provinciale Staten besloten tot een aanvullende stortingen, namelijk:

- de onderbesteding cultuurbudgetten in coronajaren, en
- door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.

Bij het vaststellen van de cultuurnota eind 2024 wordt nog eens € 1,43 miljoen gestort, als Provinciale Staten daarmee instemmen.

Doel

Het doel van deze reserve is de realisatie van de doelen uit het Flevolands Fonds voor Culturele Ontwikkeling en de doelen uit de cultuurnota waarvoor incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld door PS.

Besteding

Deze reserve wordt ingezet voor:

- de uitvoering van het Flevolands Fonds voor Culturele Ontwikkeling: Carte Blanche, de Nadere regels Versterken en Vernieuwen en Mede mogelijk maken, Crowdfunding);
- de incidentele onderdelen uit de Cultuurnota: Museaal beleid, Crowdfunding (in 2025), Carte Blanche (in 2025) inlopen achterstanden en meten impact;
- incidentele kosten voor Landart, gemaximeerd tot € 0,3 miljoen).

6.3.3 Sport

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B011
Instellingsjaar	2000
Doel	Uitvoering provinciaal sportbeleid
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 143.000

maatschappelijke betrokkenheid) om een succesvolle lobby te kunnen realiseren.

De reserve kan ingezet worden om incidentele kansen te benutten.

Kader

De sportnota 'Samenwerken aan een sportief Flevoland', vastgesteld op 8 november 2023.

Voeding

De reserve is sinds 2013 niet meer gevoed; voorheen vond voeding plaats uit autonome provinciale middelen.

Doel

Het versterken van provinciale maatschappelijke waarden van sport.

Besteding

In het coalitieakkoord 'Toekomst voor het nieuwe land' is de ambitie uitgesproken om een gerichte en actieve lobby op te zetten om grootschalige sportevenementen naar Flevoland te halen. Dit zijn doorgaans unieke, incidentele sportevenementen. Deze reserve wordt ingezet om aan deze ambitie bij te dragen. De reserve versterkt de uitvoering van de provinciale sportnota en het coalitieakkoord.

De sportnota is gericht op het creëren van randvoorwaarden (opbouwen ervaring, trackrecord van kleinere sportevenementen, organiseren, accommoderen en

6.3.4 Zuiderzeelijngelden

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B016
Instellingsjaar	2022
Doel	Realisatie projecten bereikbaarheid en economie
Instandhouding	Tot 2028 (indicatie)
Voeding	Algemene middelen en bijdragen derden
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 7.189.000

bereikbaarheid en economische ontwikkeling van Flevoland, die kunnen worden gezien als compensatie voor het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn. De reserve blijft in stand tot de daarmee te realiseren projecten zijn afgerond, daarna kan de reserve worden opgeheven (indicatie 2028).

Besteding

De middelen in de reserve zijn beschikbaar voor de uitvoering van projecten die voortvloeien uit het convenant (juli 2010, vernieuwd in 2012) dat is gesloten met de gemeenten Noordoostpolder en Urk voor de uitvoering van vervangende projecten na het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn.

Kader

De reserve is bedoeld om uitvoering te kunnen geven aan het programma 'vervangende projecten Zuiderzeelijngelden'. De daarvoor beschikbare middelen worden ingezet voor de Provinciale bijdrage Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF) en bijdragen voor het Mobiliteit en Infrastructuur Test Centrum (MITC). Daarnaast betreft het projecten Luchthavenfonds waarvoor € 0,55 miljoen beschikbaar is gesteld voor ondersteuning van initiatieven die een bijdrage leveren aan de versterking van de leefbaarheid, duurzaamheid en economische netwerkwerkvorming van de luchthavenomgeving.

Voeding

De reserve wordt niet meer gevoed, omdat alle provinciale en rijksmiddelen in voorgaande jaren al zijn ontvangen en gestort in de reserve.

Doel

De reserve wordt gebruikt voor de uitvoering van het Zuiderzeelijn programma. Dit programma omvat de realisatie van projecten tot verbetering en versterking van de

6.3.5 Platteland Ontwikkeling Programma (POP)

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B027
Instellingsjaar	2008
Doel	Uitvoering platteland ontwikkelings-programma (POP3)
Instandhouding	Tot de afrekening POP3 programma
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 5.891.000

Besteding

De middelen worden besteed aan de cofinanciering van Europese subsidies en de uitvoeringskosten. Het kasritme en de lastneming van deze uitgaven zijn afhankelijk van de voortgang van de projecten. Het POP3 programma heeft een looptijd tot 2020 met een verwachte uitloop tot 2025.

Wanneer het programma is afgerond en afgerekend kan de reserve worden afgesloten.

Kader

De reserve is gekoppeld aan de uitvoering van het POP3 programma.

Voeding

De reserve werd tot en met 2024 jaarlijks gevoed vanuit de algemene middelen.

Doel

De reserve heeft als doel de middelen voor uitvoering en cofinanciering van het POP3 programma beschikbaar te houden. De verwachte provinciale cofinanciering en uitvoeringskosten voor het POP3 programma zijn gelijkmatig over de jaren verdeeld. De feitelijke inzet hiervan wisselt echter van jaar tot jaar, vanwege de relatie met de voortgang van de (gesubsidieerde) projecten en de declaraties door derden.

6.3.6 Cofinanciering EU-projecten 2014-2020

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B031
Instellingsjaar	2013
Doel	Provinciale cofinanciering EU-programma's 2014-2020
Instandhouding	Tot de laatste afrekening van het programma 2014-2020
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 3.148.000

Besteding

De reserve wordt primair ingezet voor de cofinanciering van projecten en de uitvoering van eigen projecten, in het kader van het Europese programma 2014-2020. Daarnaast worden eventuele oninbare vorderingen uit de reserve gedekt en vervult de reserve een rol bij het afdekken van het risico dat de Europese commissie de gedeclareerde programmakosten niet volledig vergoedt.

Vanaf 2021 is het vervolg Europese programma 2021-2027 gestart.

Kader

De reserve is bedoeld voor de Europese programma's 2014-2020. Provincie Flevoland is programmapartner in het EFRO programma 'Kansen voor West' en INTERREG programma Duitsland-Nederland. Ook benut de provincie andere INTERREG fondsen en thematische fondsen.

Voeding

De reserve wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.

Doel

Het budgetverloop van de meerjarige programma's is vooraf niet te bepalen. Deze reserve is ingesteld om:

- schommelingen in het beslag op de jaarlijkse begroting te vermijden, en
- de provinciale cofinanciering voor de projecten uit het Europese programma 2014-2020 beschikbaar te houden gedurende de uitvoeringsperiode.

6.3.7 Doorgeschoven activiteiten

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B040
Instellingsjaar	2015
Doel	Tijdelijk doorschuiven van niet bestede budgetten (naar een volgend begrotingsjaar)
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 294.000

Besteding

De onttrekkingen aan de reserve vinden uitsluitend plaats voor de activiteiten waarvoor de middelen door Provinciale Staten aan de reserve zijn toegevoegd. Gedeputeerde Staten is bevoegd deze middelen onder die voorwaarde aan de reserve te onttrekken. Deze middelen zijn uitsluitend gedurende het volgende begrotingsjaar binnen de reserve beschikbaar en vallen vrij in het rekeningresultaat indien besteding niet heeft plaatsgevonden.

In deze reserve is een bedrag opgenomen voor de dekking van de subsidieregeling 'actieplan geluid'. Dit verloopt als uitzondering meerjarig, met een maximale looptijd van 2025-2027. Dit is door Provinciale Staten besloten bij de vaststelling van de Perspectiefnota 2026-2028.

Kader

De reserve mag worden gebruikt om niet bestede budgetten één jaar door te schuiven, naar het volgende begrotingsjaar. Het gaat daarbij uitsluitend om budgetten voor activiteiten waarvoor geen specifieke bestemmingsreserves zijn ingesteld. Als er wel een gerelateerde reserve bestaat, dan moet die gebruikt worden om niet bestede middelen tijdelijk te behouden.

Voeding

De reserve wordt gevoed uit de algemene middelen. Maar dan alleen niet bestede budgetten voor specifieke activiteiten, waarvan de besteding wel in het volgende begrotingsjaar wordt verwacht.

Doel

Het overhevelen van niet bestede budgetten voor specifieke activiteiten die over de jaargrens heen schuiven.

6.3.8 Duurzame energie

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B044
Instellingsjaar	2018
Doel	Dekking voor projecten binnen de opgave 'duurzame energie'
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 2.835.000

Kader

Deze reserve is ingesteld bij de besluitvorming voor de projecten binnen de opgave 'Duurzame energie'. Het betreft hier een reserve op basis van de beschikbare middelen en waarbij de onttrekkingen voldoen aan de gestelde randvoorwaarden en de geformuleerde doelstellingen binnen de programmabegroting dan wel de uitwerking van de opgave 'Duurzame energie' en de 'Energieagenda'.

Voeding

Bij de instelling van de reserve is besloten deze te voeden met een bedrag van € 6,20 miljoen, zijnde het restant bedrag van de binnen de stelpost nieuw beleid in 2018 en 2019 geoordeelde middelen voor duurzame energie.

In 2019 zijn er structureel aanvullende middelen (€ 0,65 miljoen per jaar) beschikbaar gesteld voor energietransitie. Hiervan worden eventueel niet bestede middelen gestort in de reserve onder het oormerk 'energietransitie'. Dit oormerk is gemaximaliseerd op € 0,65 miljoen (gelijk aan één jaarschijf). Tot 2024 is nagenoeg het volledige bedrag toegevoegd aan deze reserve.

Daarnaast zijn de niet bestede middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de ondersteuning van het proces van de Regionale Energie Strategieën (RES) in Flevoland toegevoegd aan deze reserve. Het is de bedoeling dat Flevoland deze middelen doelgericht inzet voor de definiëring van de RES. De zes gemeenten en het waterschap hebben de provincie opgegeven als ontvangende partij van de rijksbijdrage RES.

Doel

Het doel van de reserve is het uitvoeren van projecten binnen de opgave 'Duurzame energie'.

Besteding

Aan de reserve 'Duurzame Energie' worden onttrekkingen gedaan voor diverse projecten die bijdragen aan de energietransitie. Dit omvat onder andere:

- Subsidie voor oplossingen tegen netcongestie;
- Regionale Energie Strategie (RES);
- Actieplan 'Het Goede Voorbeeld';
- Aanpak van de grootste gasverbruikers in Flevoland;
- Ontwikkeling van warmtenetten.

6.3.9 Krachtige samenleving

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B047
Instellingsjaar	2020
Doel	Uitvoering voor de opgave Krachtige Samenleving
Instandhouding	Opheffen na afloop Programma Krachtige samenleving
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 472.000

- Een toekomstbestendig, bereikbaar en betaalbaar zorglandschap dat past bij de behoeften en mogelijkheden van Flevoland.

Besteding

De resterende middelen worden ingezet voor de om- en afbouw van het programma Krachtige Samenleving. Hierna is de reserve overbodig geworden. Deze kan worden opgeheven na uitvoering van de laatste werkzaamheden in 2025.

Kader

De ambitie van de opgave ‘Krachtige Samenleving’ is een goed opgeleide bevolking met perspectief op de arbeidsmarkt, die actief en sportief participeert in de samenleving met voldoende zorg in de nabijheid. We willen samen met onze partners bijdragen aan een gezonde, veilige en welvarende samenleving. Een inclusieve samenleving, waar inwoners zorg hebben voor elkaar. Via sport, positieve gezondheid, cultuur en erfgoed stimuleren we (sport) verenigingen en (zorg)instellingen verbinding in de samenleving te organiseren. We steunen gemeenten, culturele en maatschappelijke organisaties bij het versterken van de sociale samenhang.

Voeding

Er vindt geen voeding meer plaats

Doel

De reserve wordt ingezet voor:

- Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- Gezonde en veerkrachtige Flevolandse, die langer fit en gezond blijven, en daarmee langer zelfredzaam.

6.3.10 Flevoland Natuurinclusief

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B050
Instellingsjaar	2021
Doel	Uitvoering van het programma 'Flevoland Natuurinclusief'
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Restant reserve Nieuwe Natuur en Rijksmiddelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 3.312.000

Kader

In de Najaarsnota 2020 is aangekondigd dat er in 2021 een nieuw programma 'Flevoland Natuurinclusief' wordt ontwikkeld, gezien de noodzaak van een transitie naar een meer natuurinclusieve samenleving. Rijk en provincies werken samen aan een 'natuurinclusieve' agenda, waarin voor de langere termijn het perspectief, de ambities en kansen voor de samenleving in beeld worden gebracht, met versterkte aandacht voor de natuur in onze nabije omgeving, met name buiten onze natuurgebieden.

Voor het programma is een meerjarige investering nodig, welke parallel loopt aan de investeringen van het Rijk op het gebied van natuur (en stikstof). De aanpak is gericht op samenwerking met verschillende partners en de koppeling met andere belangrijke opgaven. Een groot deel van de kosten zitten in projecten van derden en andere overheden. Dit vraagt om flexibiliteit tussen de verschillende onderdelen en mogelijk ook

tussen de jaren. Om deze reden wordt gebruik gemaakt van een reserve.

Voeding

Het restantbedrag van het programma 'Nieuwe Natuur' en rijksmiddelen die in de toekomst beschikbaar worden gesteld voor onderdelen uit het programma 'Flevoland Natuurinclusief'.

Doel

De reserve wordt onder andere ingezet voor de uitvoering van het programma Flevoland Natuurinclusief. Dit bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

- Actieplan Biodiversiteit;
- Bossenstrategie;
- Vermaatschappelijking natuur;
- Exotenbestrijding;
- Natuurmaatregelen stikstof.

Besteding

Het programma 'Flevoland Natuurinclusief' bestaat uit de hierboven genoemde onderdelen. De uitvoering van dit programma is aan Gedeputeerde Staten, waarmee de eerste ambities uit het programma ingevuld kunnen worden.

6.3.11 Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB)

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B052
Instellingsjaar	2022
Doel	Uitvoering programma GLB
Instandhouding	Gelijk aan de uitvoeringsperiode
Voeding	Algemene dekkingsmiddelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 7.363.000

Kader

De reserve is ingesteld bij de Programmabegroting 2023 om provinciale cofinanciering beschikbaar te hebben voor de uitvoering van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid GLB-NSP 2023 -2027 en de uitvoeringskosten voor dat programma.

Voeding

De voeding bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een incidentele storting van € 7,75 miljoen bij instellen van de reserve (vanuit de stelpost nieuw beleid 2023);
- Gedurende de jaren 2023 tot en met 2027 jaarlijks € 0,43 miljoen (vanuit de begrotingspost 40577 MJP/POP);
- De resterende middelen uit de POP3 reserve na afloop van de uitvoeringsperiode POP3.

Doel

De reserve heeft als doel middelen voor cofinanciering en uitvoeringslasten voor het GLB-NSP 2023-2027 beschikbaar te hebben.

De feitelijke inzet van de middelen wisselt van jaar tot jaar, vanwege de relatie met de voortgang en de declaraties door derden.

Besteding

De middelen worden besteed aan de cofinanciering van Europese subsidies en uitvoeringskosten. Het kasritme van deze uitgaven is afhankelijk van de voortgang van de projecten. Het programma heeft een looptijd tot en met 2027, met een verwachte uitloop tot en met 2029.

Bij de Programmabegroting 2023 is voor de cofinanciering GLB een bestemmingsreserve ingesteld en een bedrag van € 7,75 miljoen toegevoegd. Een bedrag van € 2,0 miljoen is opgenomen in de Perspectiefnota 2025-2025 en zal bij de vaststelling van de Programmabegroting 2025 beschikbaar worden gesteld. Daarnaast wordt vanuit thema natuur € 2,1 miljoen geleverd waardoor het totaal beschikbare bedrag voor provinciale cofinanciering € 11,85 miljoen. Dit is toereikend voor het programma GLB 2023-2027.

6.3.12 Uitvoering coalitieakkoord 2023-2027

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B054
Instellingsjaar	2023
Doel	Uitvoering van het coalitieakkoord 2023-2027
Instandhouding	Tot en met 2027, gelijk aan het coalitieakkoord
Voeding	Brede bestemmingsreserve
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 4.900.000

Doel

Het college te mandateren de incidentele onderwerpen uit het coalitieakkoord nader uit te werken en de daarvoor toegekende middelen te benutten. Deze onderwerpen worden beschouwd als passend binnen het bestaande provinciale beleid.

Besteding

De toegekende middelen worden naar verwachting in de coalitieperiode 2023 tot en met 2027 ingezet.

Kader

De reserve is op 8 november 2023 bij de vaststelling van de Programmabegroting 2024 door Provinciale Staten ingesteld.

Voeding

De reserve is gevoed vanuit het begrotingssaldo bij de verwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 bij de vaststelling van de Programmabegroting 2024, voor de volgende onderwerpen:

- Aanjaagteams innovatieve woningbouw
- Energiemix en alternatieve energiebronnen
- Innovatieve woningbouw
- Actiever maatschappelijk grondbeleid
- Beleefbaarheid en toegankelijkheid natuur
- Evaluatie beleid Oostvaardersplassen
- Flevolandse landbouwvisie
- Jubileumjaar
- Legalisering PAS-melders (emissieruimte)
- Onderzoek capaciteit waterberging
- Ontwikkelruimte ondernemers
- Pilot oppervlaktewater IJsselmeer
- Provinciaal klimaatplan
- Voorzieningen voor elektrificatie

6.3.13 Cofinanciering EU-projecten 2021-2027

Categorie	Uitvoeringsreserve
Nummer	B056
Instellingsjaar	2024
Doel	Provinciale cofinanciering EU-programma's 2021-2027
Instandhouding	Tot de laatste afrekening van het programma
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 0

Besteding

De reserve wordt primair ingezet voor de cofinanciering en uitvoering van (provinciale) projecten, in het kader van de Europese programma's 2021-2027.

Daarnaast vervult de reserve een rol bij het afdekken van het risico dat de Europese commissie gedeclareerde programmakosten niet volledig vergoedt.

Kader

De reserve is bedoeld voor de Europese programma's 2021-2027. Provincie Flevoland is programmapartner in het EFRO programma 'Kansen voor West' en INTERREG programma Duitsland-Nederland. Ook benut de provincie andere INTERREG fondsen en thematische fondsen.

Voeding

De reserve wordt éénmalig gevoed met het saldo van de reserve B031 'Cofinanciering EU-projecten 2014-2020'. Daarna wordt de reserve jaarlijks gevoed uit de algemene middelen.

Doel

Het budgetverloop van de meerjarige programma's is vooraf niet te bepalen. Deze reserve is ingesteld om:

- schommelingen in het beslag op de jaarlijkse begroting te egaliseren, en
- de provinciale cofinanciering voor de projecten uit het Europese programma 2021-2027 beschikbaar te houden gedurende de uitvoeringsperiode.

6.4 Egalisatiereserves

6.4.1 Personeel

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B003
Instellingsjaar	2000
Doel	Dekking van incidentele personele en organisatiekosten
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 5.536.000

egalisatie van een aantal specifieke personele budgetten die een meerjarig karakter hebben.

Besteding

De onttrekkingen aan de reserve voor de hierboven beschreven doelen zijn deels voorzienbaar (financiële afwikkeling van genomen besluiten) en deels afhankelijk van nieuwe besluitvorming binnen de doelstelling van de reserve.

Provinciale Staten hebben in 2005 Gedeputeerde Staten gedelegeerd om aan deze reserve te onttrekken.

Kader

Naast de reguliere doelstelling (personele fricties en organisatieontwikkeling), heeft als gevolg van de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) provincies en organisatieontwikkelingen een aantal budgetten in de bedrijfsvoering een meerjarig karakter gekregen. Gezien het personele karakter van deze kosten is besloten de reserve personeel in te zetten ter egalisering van deze budgetten.

Voeding

Jaarlijks wordt in de begroting een toevoeging aan de reserve opgenomen uit algemene middelen. Daarnaast worden middelen toegevoegd of onttrokken aan de reserve ter egalisatie van een aantal specifieke personele budgetten die een meerjarig karakter hebben.

Doel

Jaarlijks wordt in de begroting een toevoeging aan de reserve opgenomen uit algemene middelen. Daarnaast worden middelen toegevoegd of onttrokken aan de reserve ter

6.4.2 Procesgelden gebiedsontwikkeling

Categorie	Bestemmingsreserve
Nummer	B025
Instellingsjaar	2007
Doel	Reserveren voor procesgelden gebiedsontwikkeling
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	PS
Omvang 1-1-2025	€ 1.145.000

Omdat er vraaggericht wordt ingehuurd is er sprake van een ongelijkmatig verloop van de proceskosten voor de gebiedsprogramma's of projecten. Dat betreft ook het opstarten van nieuwe programma's en projecten.

Besteding

Jaarlijks worden de lasten onttrokken aan de reserve en beschikbaar gesteld als budget voor de gebiedsontwikkeling.

Kader

Om uitvoering te geven aan deze wettelijke taak gebiedsontwikkeling is expertise voor specifieke onderwerpen of tijdelijk extra capaciteit nodig. Dat is afhankelijk van de fase van een programma en project, waaronder het opstarten van nieuwe programma's en projecten om te komen tot een bestuursopdracht. De kosten voor deze expertise zijn onderdeel van de proceskosten van een programma of project. Vanwege het ongelijkmatig verloop van deze proceskosten gedurende de looptijd van de gebiedsprogramma's is deze reserve ingesteld.

Voeding

De reserve wordt jaarlijks gevoed vanuit de algemene middelen.

Doel

Voor de uitvoering van gebiedsontwikkeling en gebiedsprogramma's gebruiken wij vaak externe expertise in de vorm van dienstverlening of tijdelijke inhuur, om daarvoor niet de formatie uit te hoeven breiden. De reden daarvan is dat de vraag naar inzet en expertise afhankelijk is van de fase waarin een gebiedsprogramma of project zich bevindt.

6.4.3 Gladheidsbestrijding

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B030
Instellingsjaar	2012
Doel	De kosten van de gladheidsbestrijding egaliseren.
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Maximale omvang van € 500.000
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 0

Besteding

Bij uitputting van de begrotingspost 'Gladheidsbestrijding' wordt de reserve gebruikt om de verdere kosten van de gladheidsbestrijding te dekken.

Kader

Deze reserve is ingesteld om de sterk wisselende uitgaven van de gladheidsbestrijding te kunnen opvangen.

Voeding

De egalisatiereserve is bij de instelling eenmalig gevoed met € 0,33 miljoen. De reserve wordt nu gevoed uit eventuele batige saldi op de begrotingspost Gladheidsbestrijding, in de jaren dat er lage kosten worden gemaakt. Het maximale saldo is € 0,5 miljoen.

Doel

Voor de korte en langere termijn een flexibelere buffer te creëren om de sterk wisselende inzet (en kosten) ten behoeve van de gladheidsbestrijding op te vangen, zonder dat in het reguliere onderhoudsprogramma moet worden ingegrepen.

6.4.4 Activering vervangingsinvesteringen

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B033
Instellingsjaar	2014
Doel	Dekking voor de vervangingsinvesteringen op lange termijn
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-20205	€ 18.402.000

Besteding

De middelen in de egalisatiereserve worden ingezet om de lasten te dekken die voortvloeien uit het uit te voeren programma voor infrabeheer (inclusief vervangingsinvesteringen) van de provinciale infrastructuur. Via de provinciale begroting, Meerjarenprogramma Beheer en onderhoud Vervangingsinvesteringen Infrastructuur (MBVI) en het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (pMIRT) wordt jaarlijks inzicht gegeven in de uit te voeren werkzaamheden, de besteding en de ontwikkeling van de reserve.

Kader

Op basis van de 'Koepelnota integraal infra beheer' is een totaal dekkingsarrangement gemaakt voor de kosten van infrabeheer (jaarlijks onderhoud, niet jaarlijks onderhoud en vervangingsinvesteringen) voor de komende jaren.

Voeding

De kapitaallasten van de vervangingsinvesteringen worden (gedeeltelijk) gedekt vanuit het beschikbare budget voor de stille lasten (€ 4,5 miljoen). Dit betekent dat er in de eerste jaren ruimte binnen het stille lasten budget ontstaat, die in latere jaren nodig is om de oplopende kapitaallasten te dekken. Die ruimte wordt toegevoegd aan deze reserve.

Doel

Deze egalisatiereserve is bedoeld om de lasten van het infrabeheer in latere jaren te kunnen dekken.

6.4.5 Mobiliteit

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B037
Instellingsjaar	2015
Doel	Egaliseren van de lasten van het programma Mobiliteit & Ruimte
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 119.259.000

Kader

Per 1 januari 2016 zijn de structurele middelen van de Brede Doeluitkering (BDU) Verkeer & Vervoer toegevoegd aan het provinciefonds. Omdat de omvang van de jaarlijkse bestedingen die samenhangen met de uitvoering van het 'Programma Mobiliteit & Ruimte' (bestedingsplan 2022-2030) en de baten in dit kader niet synchroon verlopen, is ter egalisatie van het beslag op de jaarlijkse begroting een egalisatiereserve gevormd.

De reserve is op 11 november 2015 door Provinciale Staten ingesteld. Het betreft hier een gedelegeerde reserve, waarbij Gedeputeerde Staten bevoegd is de hoogte van de stortingen en onttrekkingen te bepalen op basis van de beschikbare middelen en de werkelijke lasten binnen de bestedingsdoelen van de reserve.

Voeding

De voeding komt uit de algemene middelen, namelijk de budgetten voor de uitvoering van het programma. In enig jaar niet bestede middelen worden toegevoegd aan deze reserve.

Doel

Het doel van deze egalisatiereserve is om de doelen en ambities uit het 'Programma Mobiliteit & Ruimte' te realiseren. De primaire functie van de reserve is om schommelingen in de inzet van deze middelen te egaliseren en de provinciaal beschikbare algemene middelen voor Mobiliteit beschikbaar te houden. De fasering binnen het totaal budgettair kader wordt daarom jaarlijks geactualiseerd, rekening houdend met de laatste ontwikkelingen.

Besteding

De reserve wordt ingezet als dekking voor de uitvoering van het programma 'Mobiliteit & Ruimte'. Dit programma bevat thema's als openbaar vervoer, ontwikkeling en innovatie mobiliteit (smart mobility en verkeersveiligheid). Ook zijn er investeringen in de provinciale infrastructuur die onderdeel uitmaken van dit programma. De kapitaallasten van die investeringen worden gedekt vanuit de reserve.

6.4.6 Beheer en ontwikkeling natuur

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B038
Instellingsjaar	2015
Doel	Egalisatie gedecentraliseerde rijksmiddelen Natuurbeheer en - ontwikkeling
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Rijksmiddelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 7.538.000

Kader

De reserve is ingesteld om de kasritmeverschillen op te vangen die ontstaan doordat een deel van de kosten van het beheer en voor het ontwikkelen van natuur (waaronder de Natura 2000 gebieden) in latere jaren worden gemaakt dan de jaren waarin de provincie via het provinciefonds gedecentraliseerde middelen van het Rijk ontvangt.

Voeding

De voeding vindt plaats uit een jaarlijkse vaste storting van € 0,85 miljoen en de niet bestede middelen natuur in enig jaar van gedecentraliseerde natuurtaken. Met name voor inrichtingsmaatregelen is het decentralisatiebudget gebaseerd op een gemiddelde, maar worden (grote) maatregelen incidenteel uitgevoerd.

Doel

Het doel van de reserve is de realisatie van projecten en het uitvoeren van beheermaatregelen in het kader van de decentralisatie van het Natuurbeleid. De reserve zorgt ervoor dat de verschillen in

kasuitgaven tussen de jaren worden geëgaliseerd.

Besteding

Met de decentralisatie van natuurtaken zijn een viertal taken aan de provincie overgedragen, waarvoor de reserve gebruikt zal worden:

- De bekostiging van het natuurbeheer en het agrarisch natuurbeheer, inclusief de daarbij behorende uitvoering en monitoring;
- De verplichtingen in het kader van het Faunafonds, dit gaat over de uitbetaling van faunaschade in de provincie (open einde regeling, risico op incidenteel hoge lasten);
- De uitvoering van effectgerichte maatregelen in de Natura 2000-gebieden, de inrichtingsmaatregelen volgens de N2000-beheerplannen.
- Het behouden en versterken van de natuurwaarden door middel van inrichting en kwaliteitsverbetering van natuurgebieden.

6.4.7 Economisch Programma

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B043
Instellingsjaar	2016
Doel	Egaliseren van de lasten die samenhangen met de uitvoering van het Economisch Programma
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 13.532.000

Gedeputeerde Staten bevoegd zijn de hoogte van de stortingen en onttrekkingen te bepalen op basis van de beschikbare middelen en de geprogrammeerde c.q. werkelijke lasten binnen de bestedingsdoelen van de reserve.

Kader

Economisch programma 2023-2028.

Voeding

De reserve is gevoed bij de besluitvorming over het Economisch programma. Als in enig jaar de begrote lasten samenhangend met de uitvoering van het Economisch programma niet volledig worden besteed, worden deze in het kader van resultaatbepaling toegevoegd aan de reserve. Wanneer additionele middelen nodig zijn zullen Provinciale Staten daarmee eerst moeten instemmen.

Doel

Het doel van de reserve is om de doelen en ambities van het provinciaal Economisch programma te realiseren.

Besteding

De reserve wordt ingezet als dekking voor de uitvoering van het Economisch programma. Dit programma bevat vier programmaliijnen, te weten:

1. Verdienvermogen mkb
2. Menselijk en sociaal kapitaal
3. Toekomstbestendig bedrijfsleven
4. Ruimtelijk-economische ontwikkeling.

6.4.8 Informatiestrategie

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B049
Instellingsjaar	2020
Doel	Egalisatie van programmakosten informatiestrategie
Instandhouding	Tot en met 2024
Voeding	Algemene dekkingsmiddelen
Bandbreedte	Maximaal € 2.500.000
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 660.000

omvang per jaar door een continue veranderende markt en technische (door)ontwikkelingen. Door middel van een egalisatiereserve kunnen de toegezegde middelen voor hun doel kunnen worden benut. De reserve kan worden aangewend in jaren waarin er een tekort op de programmakosten ontstaat en worden aangevuld in de jaren waarin een begrotingsoverschot bestaat.

Besteding

Dekking van schommelingen, incidenteel beleid en risico's binnen het product "Informatievoorziening".

Kader

De egalisatiereserve is ingericht in het kader van de 'Informatiestrategie 2021-2024' en heeft zijn gevolg in de opgave 'Digitalisering'.

Voeding

De reserve Informatievoorziening wordt gevoed uit rekeningoverschotten binnen het product Informatievoorziening. Indien veranderende wet- en regelgeving een grote impact heeft op het gebied van informatievoorziening, kan er worden besloten tot aanvullende stortingen.

Doel

Als provincie Flevoland staan we aan het begin van de digitale transformatie. Het inzetten van de digitale transitie voor onze opgaven, onze digitale economie en de digitalisering van de provinciale organisatie maakt van de digitale transitie een meervoudige opgave en raakt alle opgaven, beleidsterreinen en onze wettelijke taken en hiermee de hele provinciale organisatie.

Om bovenstaande te effectueren wordt een groot aantal projecten en activiteiten gerealiseerd die vaak een langere doorlooptijd dan één jaar hebben. Daarnaast is er sprake van onvoorspelbaarheid in de financiële

6.4.9 Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF)

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B053
Instellingsjaar	2023
Doel	Dekking van de exploitatielasten in de aanloopfase van het project Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland
Instandhouding	Gedurende de looptijd van de investering
Voeding	Bij instelling € 3,0 mln. vanuit de Brede Bestemmingsreserve, oormerk MSNF
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	3.000.000

De kapitaallasten zijn het gevolg van de activering van de investeringen in het vastgoed MSNF en de projectfinanciering.

Besteding

De reserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten voor de investeringen in MSNF. De hoogte van de onttrekking is afhankelijk van de jaarlijkse kapitaallasten, zoals deze voortvloeien uit de staat van activa.

Kader

De reserve is ingesteld als onderdeel van de besluitvorming over de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland.

Voeding

Bij instelling € 3,0 mln. vanuit de Brede Bestemmingsreserve, oormerk MSNF.

Deze aanvullende middelen zijn nodig als gedeeltelijke dekking van de hogere lasten die het gevolg zijn van de toegenomen investeringsomvang en de rentelasten. Hiermee wordt bijgedragen aan het terugbrengen van de terugverdiendtijd en wordt het risicoprofiel van de ontwikkeling beter beheersbaar.

Doel

Het doel van deze reserve is het dekken van de kapitaallasten (financiering en afschrijving) in de aanloopfase van het project.

6.4.10 Wet open overheid

Categorie	Egalisatiereserve
Nummer	B055
Instellingsjaar	2024
Doel	Egalisatie van programmakosten (implementatie) Wet open overheid
Instandhouding	Minimaal tot en met 2030
Voeding	Egaliseren lasten voor Woo
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Saldo 1-1-2025	€ 725.000

Het Rijk verwacht dat de implementatie van de Wet open overheid ongeveer 8 jaar duurt (startjaar 2022). Met de egalisatiereserve wordt gewaarborgd dat financiële middelen gedurende de implementatieperiode alsnog aan het doel worden besteed.

Besteding

Dekking van schommelingen, risico's en doorontwikkeling van de wet binnen de implementatieperiode van de Woo.

Kader

De reserve is ingesteld bij de besluitvorming over de perspectiefnota 2023-2026. Het kader voor de reserve is de implementatie en uitvoering van de Woo.

Voeding

Provinciale Staten hebben incidenteel € 2,3 miljoen beschikbaar gesteld. Vanaf 2025 geldt een structureel budget van € 0,8 miljoen.

Doel

Het voldoen aan de Woo is een wettelijke provinciale taak. De Woo heeft tot doel (semi-) overheden transparanter te maken. De kern is dat overheidsorganisaties verplicht worden om in meer categorieën documenten actief openbaar te maken.

De implementatie van de Woo heeft met name impact op het inrichten van een toereikende informatiehuishouding. Er is door provincie Flevoland een programma- en uitvoeringsplan opgesteld om aan deze wet te voldoen. Het doel is bereikt op het moment dat er volledig aan de wet wordt voldaan.

6.5 Egalisatievoorzieningen

6.5.1 Grondwaterbeheer

Categorie	Egalisatie voorziening
Nummer	V005
Instellingsjaar	1989
Doel	Egaliseren exploitatie grondwaterbeheer
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Opbrengst grondwaterheffing
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 503.000

grondwaterbeleid, het grondwaterregister en schade in verband met onttrekkingen. Ook het met deze taken belaste personeel kan betaald worden uit de grondwaterheffing. Besteding aan andere doelen is niet toegestaan.

Besteding

De uitgave voor grondwaterbeheer (inclusief schadevergoedingen) worden ten laste van deze voorziening geboekt, voor zover die in het jaar hoger zijn dan de inkomsten uit de grondwaterheffing.

Kader

In 1989 is de Verordening grondwaterheffing vastgesteld. Gelijktijdig is deze voorziening ingesteld om verschillen tussen inkomsten uit de heffing en de besteding van de heffing te egaliseren.

Voeding

De voorziening wordt gevoed uit de opbrengsten van de grondwaterheffing, voor zover die niet in het jaar van ontvangst zijn besteed.

Doel

De voorziening is bestemd voor het egaliseren van jaarlijkse verschillen tussen uitgaven wegens grondwaterbeheer (inclusief schadevergoedingen) en inkomsten uit de grondwaterheffing. De bestedingsdoelen van de grondwaterheffing vloeien voort uit de Waterwet (voorheen de Grondwaterwet), artikel 7.7. De doelen zijn maatregelen om nadelige effecten van grondwateronttrekkingen te compenseren, onderzoeken ten behoeve van het

6.5.2 Niet-jaarlijks onderhoud provinciehuis

Categorie	Egalisatie voorziening
Nummer	V011
Instellingsjaar	<2000
Doel	Egaliseren onderhoudskosten
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 2.189.000

bestrijkt de periode 2022-2026. In het plan is inzichtelijk gemaakt op welke onderdelen voor het niet-jaarlijks onderhoud in die periode kosten gemaakt worden.

Besteding

De besteding vindt plaats op basis van het Meerjarenonderhoudsplan 2022-2026. Jaarlijks wordt beoordeeld of de in het plan opgenomen werkzaamheden daadwerkelijk noodzakelijk zijn of dat werkzaamheden vervroegd dan wel uitgesteld moeten worden.

Kader

De voorziening is ingesteld na de verwerving van het Provinciehuis. De voorziening is bedoeld om de kosten van niet jaarlijks onderhoud te dekken. Omdat de kosten in aard en hoogte van jaar tot jaar variëren is een voorziening ingesteld om het jaarlijks financiële effect op de begroting te egaliseren.

Voeding

De voorziening wordt op basis van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) jaarlijks gevoed uit algemene middelen.

Doel

De voorziening is bedoeld om het Provinciehuis inclusief de daarin aanwezige installaties in de huidige vorm voor een lange periode in stand te houden. Dit gebeurt op basis van een opgesteld MJOP, waarin voor een langere periode (max. 40 jaar) een doorkijk wordt gegeven in de benodigde financiële middelen.

Elke vier jaar stellen Provinciale Staten het MJOP vast. Het huidige plan is op 10 november 2022 door Provinciale Staten vastgesteld en

6.5.3 Niet-jaarlijks onderhoud infrastructuur

Categorie	Egalisatie voorziening
Nummer	V025
Instellingsjaar	2014
Doel	Egaliseren onderhoudslasten
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 109.000

Besteding

In de begroting en in het MBVI wordt jaarlijks inzicht gegeven in de uitgaven die ten laste van de voorziening zullen worden gebracht.

Kader

Meerjaren onderhoudsprogramma's wegen en vaarwegen.

Voeding

De voorziening wordt jaarlijks gevoed vanuit de algemene middelen.

Doel

De voorziening is bedoeld om het provinciaal wegen- en vaarwegennet voor een lange periode in stand te houden; daarvoor is periodiek groot onderhoud nodig. Op basis van inspecties en rekening houdend met de aspecten bereikbaarheid, verkeersveiligheid en staat van onderhoud worden meerjarige onderhoudsprogramma's opgesteld. Op basis hiervan wordt de jaarlijkse dotatie en onttrekking bepaald. De onderhoudsprogramma's worden eenmaal per vijf jaar aangeboden aan Provinciale Staten. De uitwerking vindt plaats in het jaarlijks op te stellen Meerjarenprogramma Beheer en onderhoud en Vervanging Infrastructuur (MBVI).

6.5.4 Niet-jaarlijks onderhoud vestigingen

Categorie	Egalisatie voorziening
Nummer	V043
Instellingsjaar	2017
Doel	Egalisatie onderhoudslasten
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 484.000

Kader

Meerjaren onderhoudsprogramma's van de nevenvestigingen.

Voeding

De voorziening wordt op basis van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) jaarlijks gevoed uit algemene middelen.

Doel

De voorziening is bedoeld om de vestigingen, inclusief de daarin aanwezige installaties, in de huidige vorm voor een lange periode in stand te houden.

Dit gebeurt op basis van een opgesteld MJOP, waarin voor een langere periode (max. 40 jaar) een doorkijk wordt gegeven in de benodigde financiële middelen. Om de vier jaar wordt het MJOP door Provinciale Staten vastgesteld. Het huidige plan is op 10 november 2022 door Provinciale Staten vastgesteld en bestrijkt de periode 2022-2026. In het plan is inzichtelijk gemaakt op welke onderdelen voor het niet-jaarlijks onderhoud in die periode kosten gemaakt worden.

Besteding

De besteding vindt plaats op basis van het Meerjarenonderhoudsplan 2022-2026. Jaarlijks wordt beoordeeld of de in het plan opgenomen werkzaamheden daadwerkelijk noodzakelijk zijn of dat werkzaamheden vervroegd dan wel uitgesteld moeten worden.

6.5.5 Niet-jaarlijks onderhoud Batavialand

Categorie	Egalisatie voorziening
Nummer	V044
Instellingsjaar	2016
Doel	Egalisatie onderhoudslasten
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 312.000

Kader

Meerjarig onderhoudsplan (MJOP) NLE / Batavialand.

Voeding

De voorziening wordt op basis van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) jaarlijks gevoed uit algemene middelen.

Doel

De voorziening is bedoeld om het pand, inclusief de daarin aanwezige installaties, in de huidige vorm voor een lange periode in stand te houden. Dit gebeurt op basis van een opgesteld MJOP, waarin voor een langere periode (max. 40 jaar) een doorkijk wordt gegeven in de benodigde financiële middelen.

Besteding

De besteding vindt plaats op basis van het Meerjarenonderhoudsplan 2022-2026. Jaarlijks wordt beoordeeld of de in het plan opgenomen werkzaamheden daadwerkelijk noodzakelijk zijn of dat werkzaamheden vervroegd dan wel uitgesteld moeten worden.

6.5.6 Niet-jaarlijks onderhoud Flevokust Haven

Categorie	Egalisatie voorziening
Nummer	V051
Instellingsjaar	2022
Doel	Egalisatie onderhoudslasten
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 460.000

Besteding

De besteding vindt plaats op basis van het Meerjarenonderhoudsplan 2022-2038. Jaarlijks wordt beoordeeld of de in het plan opgenomen werkzaamheden daadwerkelijk noodzakelijk zijn of dat werkzaamheden vervroegd dan wel uitgesteld moeten worden.

Kader

Meerjarig onderhoudsplan Flevokust Haven.

Voeding

De voorziening wordt op basis van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) jaarlijks gevoed uit algemene middelen.

Doel

De voorziening is bedoeld om het haventerrein, inclusief de daarop aanwezige installaties, in de huidige vorm voor een lange periode in stand te houden. Dit gebeurt op basis van een opgesteld MJOP, waarin voor een langere periode (max. 40 jaar) een doorkijk wordt gegeven in de benodigde financiële middelen. Om de vier jaar wordt het MJOP door Provinciale Staten vastgesteld. Het huidige plan is 25 april 2023 door Provinciale Staten vastgesteld en bestrijkt de periode 2022-2026. In het plan is inzichtelijk gemaakt op welke onderdelen voor het niet-jaarlijks onderhoud in die periode kosten gemaakt worden.

6.6 Verplichtingenvoorzieningen

6.6.1 Pensioen (oud) leden GS

Categorie	Verplichtingen voorziening
Nummer	V015
Instellingsjaar	<2000
Doel	
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 6.775.000

Besteding

Ten laste van de voorziening worden uitgaven gedaan op basis van aanspraken volgens de doelstelling van de voorziening.

Kader

De voorziening is ingesteld om daaruit aanspraken op pensioen van (voormalige) leden van Gedeputeerde Staten te kunnen dekken.

Voeding

De voorziening wordt gevoed uit algemene middelen en uit inhoudingen bij de leden van Gedeputeerde Staten. Er is geen minimum- of maximumomvang afgesproken voor de voorziening, maar extern opgestelde actuariële berekeningen bepalen de noodzakelijke hoogte van de voorziening.

Doel

Uit de voorziening worden de pensioenaanspraken van (voormalige) gedeputeerden betaald. De leden van Gedeputeerde Staten zijn namelijk voor pensioenen aangewezen op de provincie. De voorziening heeft een sparende functie voor toekomstige uitgaven in het kader van pensioenen van (oud)gedeputeerden.

6.6.2 Spaarverlof

Categorie	Verplichtingen voorziening
Nummer	V047
Instellingsjaar	2017
Doel	Dekking verplichtingen spaarverlof
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 707.000

ter vervanging van deze medewerker kan worden gedekt vanuit de voorziening. Daarnaast zullen mogelijk verlofsaldi bij uitdiensttreding moeten worden verrekend.

Kader

Spaarverlof regeling, zoals vastgelegd in de CAO voor provincieambtenaren.

Voeding

De hoogte van de voorziening wordt op balansdatum bepaald. Eventuele storting of onttrekking wordt verzorgd vanuit het product 'personeel en organisatie'.

Doel

De voorziening is bedoeld ter dekking van verplichtingen die ontstaan als gevolg van spaarverlof.

Werknemers mogen verlof sparen tot maximaal 50 keer hun arbeidsduur per week (bij een werkweek van 36 uur kan maximaal 1.800 verlof gespaard worden). Dit verlof kan bijvoorbeeld ingezet worden voor mantelzorg, een sabbatical, korter werken of eerder stoppen in aanloop naar pensionering.

Besteding

Als een medewerker spaarverlof geniet blijven de loonkosten van deze medewerker doorlopen. Inhuur of een tijdelijke aanstelling

6.6.3 Vitaliteitsverlof

Categorie	Verplichtingen voorziening
Nummer	V054
Instellingsjaar	2017
Doel	Dekking verplichtingen vitaliteitsverlof
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 128.000

- met een gemotiveerd plan.
- 60 jaar of jonger:
PDBI kan alleen voor vitaliteitsverlof worden ingezet met een gemotiveerd plan.

Besteding

De voorziening zal alleen worden ingezet voor opname van toekomstig vitaliteitsverlof.

Kader

Vitaliteitsverlof regeling, zoals vastgelegd in de CAO voor provincieambtenaren.

Voeding

Aan de voorziening is bij de besluitvorming van de Jaarstukken 2023 € 0,13 miljoen toegevoegd. De hoogte van de voorziening wordt op balansdatum bepaald. Eventuele storting of onttrekking wordt verzorgd vanuit het product 'personeel en organisatie'.

Doel

De voorziening is bedoeld ter dekking van verplichtingen die ontstaan als gevolg van vitaliteitsverlof. Per nieuwe CAO (2024) moet het opgebouwde verlof in dezelfde PBDI periode worden opgenomen.

Spelregels voor leeftijdscategorieën:

- Binnen 5 jaar van AOW leeftijd:
Het volledige PBDI budget kan, zonder motivatie, worden ingezet;
- 60 jaar of ouder, maar nog niet binnen 5 jaar van je AOW leeftijd:
50% van het PBDI budget kan, zonder motivatie worden ingezet. Overige 50%

6.7 Risicovoorzieningen

6.7.1 Oninbare vorderingen

Categorie	Risico voorziening
Nummer	V035
Instellingsjaar	2007
Doel	Afdekking risico op oninbare vorderingen
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 190.000

Kader

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening op balansdatum het risico bepaald met betrekking op de mogelijke oninbaarheid van vorderingen. Op basis van deze beoordeling wordt de hoogte van de voorziening bepaald.

Voeding

De voorziening wordt gevoed uit algemene middelen.

Doel

Deze voorziening is bedoeld voor het afdekken van het risico op oninbare vorderingen op debiteuren.

Het bedrag in de voorziening is volledig gebaseerd op specifieke vorderingen.

Besteding

Onttrekkingen aan de voorziening vinden plaats op het moment waarop definitief tot oninbaarheid wordt besloten.

6.7.2 Oninbare leningen

Categorie	Risico voorziening
Nummer	V037
Instellingsjaar	2013
Doel	Afdekking risico op verstrekte leningen
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	PS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 2.775.000

Kader

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening op balansdatum het risico bepaald met betrekking op de mogelijke oninbaarheid van leningen. Op basis van die beoordelingen wordt de hoogte van de voorziening bepaald.

Voeding

De voorziening wordt gevoed uit algemene middelen.

Doel

Deze voorziening is bedoeld voor afdekking van de risico's van oninbaarheid van verstrekte leningen. Het bedrag in de voorziening is volledig gebaseerd op specifieke leningen.

Besteding

Een onttrekking aan de voorziening vindt plaats op het moment waarop definitief tot oninbaarheid wordt besloten.

6.7.3 Duurzame waardevermindering Flevokust Haven

Categorie	Risico voorziening
Nummer	V038
Instellingsjaar	2018
Doel	Duurzame waardevermindering Flevokust Haven
Instandhouding	Onbepaald
Voeding	Algemene middelen
Bandbreedte	Geen
Toevoegingen	GS
Onttrekkingen	GS
Omvang 1-1-2025	€ 5.072.000

Omdat de getaxeerde directe opbrengstwaarde (gebaseerd op marktconforme bedrijfseconomische rendementseisen) eind 2018 lager was dan de boekwaarde van de investering, moest de boekwaarde worden afgewaardeerd.

Besteding

Wanneer de waarde van de initiële investering in enig jaar gelijk of lager zal zijn dan de marktwaarde, kan de voorziening (deels) vrijvallen.

Kader

De voorziening is ingesteld met de jaarrekening 2018, in verband met de uitkomsten van de waarderingstoets na ingebruikname van Flevokust Haven.

Voeding

De initiële omvang van de voorziening was € 7,6 miljoen. per 31 december 2018. De dotatie is nagenoeg volledig ten laste gekomen van de daarvoor ingestelde reserve Flevokust Haven. Het restant van € 0,2 miljoen is ten laste van het rekeningresultaat 2018 gebracht.

Doel

Het doel van de voorziening is het afwaarderen van de boekwaarde van de investeringen in Flevokust Haven. In 2018 is Flevokust Haven in gebruik genomen. Zoals al werd voorzien ten tijde van het investeringsbesluit dient op moment van ingebruikname, volgens de verslaggevingsvoorschriften, door middel van een taxatie getoetst te worden of er sprake is van een zogeheten lagere marktwaarde ('impairment-toets').

7 Bijlagen

7.1 Relevante artikelen BBV

Artikel	Tekst
42	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. 2. Het in het eerste lid bedoelde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.
43	<ol style="list-style-type: none"> 1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:<ol style="list-style-type: none"> a. de algemene reserve; b. de bestemmingsreserves. 2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.
44	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorzieningen worden gevormd wegens:<ol style="list-style-type: none"> a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten; b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten; c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren; d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b. e. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b. 2. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
45	Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

7.2 Overzicht van alle reserves, per categorie

Tabel 1 - Reserves op basis van de Programmabegroting 2026 (bedragen in € x 1.000)

Type	R/V samengevoegd	2026	2027	2028	2029
Algemene Reserve	A001 Algemene reserve	38,82	38,82	38,82	38,82
Totaal Algemene Reserve		38,82	38,82	38,82	38,82
Bestemmingsreserve	B008 Monumentenzorg	2,01	2,34	2,66	2,99
	B009 Brede Bestemmingsreserve	100,07	93,19	92,78	93,96
	B029 Bodem	0,53	0,53	0,53	0,53
	B032 Nieuwe Natuur	2,38	2,38	2,38	2,38
	B035 Almere 2.0	0,07	0,02	0,02	0,02
Totaal Bestemmingsreserve		105,07	98,45	98,37	99,87
Egalisatiereserve	B003 Personeel	5,56	6,04	6,51	7,09
	B025 Procesgeld en gebiedsontwikkeling	0,86	0,79	0,81	0,84
	B033 Activering vervangingsinvesteringen	23,28	23,64	23,55	23,06
	B037 Mobiliteit	129,99	126,12	127,97	129,80
	B038 Beheer en ontwikkeling natuur	9,68	10,53	10,88	11,73
	B043 Economisch Programma	16,76	15,63	14,71	14,67
	B049 Informatiestrategie	0,76	0,76	0,76	0,76
	B053 MSNF	3,00	3,00	3,00	3,00
	B055 Wet open overheid	1,52	1,52	1,52	1,52
Totaal Egalisatiereserve		191,41	188,02	189,71	192,47
Uitvoeringsreserve	B011 Sport	0,14	0,14	0,14	0,14
	B016 Zuiderzeelijngelden	6,39	4,94	4,94	4,94
	B027 POP	3,63	3,63	3,63	3,63
	B031 Cofinanciering EU-projecten 2014-2020	3,59	3,59	3,59	3,59
	B040 Doorgeschoven activiteiten	1,22	1,12	1,12	1,12
	B044 Duurzame energie	6,48	5,37	5,37	5,37
	B045 Regiodeal Noordelijk Flevoland	3,05	1,38	0,42	0,22

Type	R/V samengevoegd	2026	2027	2028	2029
	B046 Uitvoering cultuurbeleid	2,12	1,48	0,89	0,93
	B047 Krachtige samenleving	0,35	0,35	0,35	0,35
	B050 Flevoland Natuurinclusief	2,87	2,87	2,87	2,87
	B052 GLB	7,78	5,96	3,96	3,96
	B054 Uitvoering coalitieakkoord	3,40	3,40	3,40	3,40
	B056 Cofinanciering EU-projecten 2021-2027	-	-	-	-
	B057 Friciekosten Batavialand	0,47	0,47	0,47	0,47
	R054 Uitvoering coalitieakkoord	1,60	1,60	1,60	1,60
Totaal Uitvoeringsreserve		43,09	36,31	32,77	32,60
Eindtotaal		378,39	361,61	359,67	363,77

7.3 Overzicht van alle voorzieningen, per categorie

Tabel 2 - Voorzieningen op basis van de Programmabegroting 2026 (bedragen in € x 1.000)

Type	R/V samengevoegd	2026	2027	2028	2029
Middelen van derden	V005 Grondwaterbeheer	0,44	0,44	0,44	0,44
Totaal Middelen van derden		0,44	0,44	0,44	0,44
Kostenegalisatie voorziening	V011 Provinciehuis Niet jaarlijks onderhoud	1,99	1,76	0,81	0,60
	V025 Infrastructuur Niet jaarlijks onderhoud	1,97	1,43	1,19	0,25
	V043 Vestigingen Niet jaarlijks onderhoud	0,31	0,37	0,42	0,34
	V044 Batavialand Niet jaarlijks onderhoud	0,52	0,62	0,69	0,70
	V051 FKH Niet jaarlijks onderhoud	0,71	0,84	0,93	1,06
Totaal Kostenegalisatie voorziening		5,51	5,01	4,04	2,94
Voorziening voor verplichtingen en risico's	V015 Pensioenen en uitkeringen GS	8,10	8,10	8,10	8,10
	V047 Spaarverlof	0,95	0,95	0,95	0,95
	V052 Vitaliteitsverlof	0,25	0,25	0,25	0,25
Totaal Voorziening voor verplichtingen en risico's		9,29	9,29	9,29	9,29
Voorziening voor afwaardering	V035 Oninbare vorderingen	0,05	0,05	0,05	0,05
	V037 Oninbare leningen	3,11	3,11	3,11	3,11
	V048 FKH duurzame waardevermindering	5,02	5,02	5,02	5,02
Totaal Voorziening voor afwaardering		8,18	8,18	8,18	8,18
Eindtotaal		23,42	22,92	21,95	20,85

**Nota reserves &
voorzieningen 2026**
Referentie 3468786

Visarenddreef 1
8232 PH LELYSTAD

0320 265 265